

Kinderrechten en Klimaatverandering

Workshop

UNICEF Nederland

unicef | for every child

WAT GAAN WE DOEN?

- Welkom & voorstellen
- De impact van klimaatverandering op kinderen
- Wat zijn kinderrechten?
- Kinderrechten & Klimaat
- Gesprek in groepjes
- Afsluiting

IMPACT VAN KLIMAATVERANDERING

Klimaatrapport UNICEF, 2021: **"The climate crisis is a child rights crisis: Introducing the children's climate risk index"**

- 1 miljard kinderen leven in landen die 'extreem hoog risico' lopen voor de gevolgen van klimaatverandering
- 920 miljoen kinderen in hoge mate kwetsbaar voor waterschaarste
- 25 miljoen extra kinderen zullen in 2040 aan ondervoeding lijden door klimaatverandering

WAT ZIEN WE IN NEDERLAND EN CARIBISCH NEDERLAND?

- **Mentale impact:** kinderen en jongeren maken zich steeds meer zorgen over klimaatverandering.
- Onderzoek Save the Children en Stichting Alexander: jongeren ervaren dat er binnen het klimaatbeleid niet (voldoende) serieus naar hun mening wordt geluisterd.
- UNICEF Innocenti Rapport (2022): **Omgevingsongelijkheden binnen Nederland**, bv. Slecht geïsoleerde huizen, luchtkwaliteit, hittestress, etc.. --> juist **kwetsbare kinderen** ondervinden de meeste gevolgen van klimaatverandering.
- Meer onderzoek nodig: Hoe beïnvloedt klimaatverandering het leven van kinderen en jongeren nu?

Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius, Saba)

Onderzoek Dutch Caribbean Biodiversity Database over klimaatverandering op **Bonaire** en **Saba**:

- Verlies van cultureel erfgoed door overstromingen op **Bonaire**
- Toename van de muggenpopulatie en muggenziektes door de vochtige en warme temperatuur (bv. Zika & Dengue, etc.) op **Bonaire** en **Saba**
- Toename van de hittegerelateerde stress en ziektes op **Bonaire** en **Saba**

WAT ZIJN KINDERRECHTEN?

- Kinderrechten zijn mensenrechten voor kinderen
- Rechten zijn dingen die elk kind zou moeten hebben of zou moeten kunnen doen
- Rol overheid, ondersteuning en rol ouders
- Staan in het VN-Kinderrechtenverdrag

HET VN-KINDERRECHTENVERDRAG

- 20 november 1989 door de Verenigde Naties
- 196 lidstaten (het meest geratificeerde verdrag!)
- VN-kinderrechtencomité

VOORZIENINGEN

BESCHERMING

PARTICIPATIE

KLIMAATVERANDERING EN KINDERRECHTEN

Klimaatverandering bedreigt o.a. de rechten op toegang tot:

- **Schone lucht**
- **Voedsel en veilig water**
- **Onderwijs**
- **Huisvesting**

En de rechten op:

- **Spelen**
- **Gezondheid (ook mentaal)**
- **en recht om te overleven**

Klimaatcrisis = een kinderrechtencrisis!

GENERAL COMMENT 26: KINDERRECHTEN EN DE OMGEVING, MET SPECIALE FOCUS OP KLIMAATVERANDERING

Een **General Comment** is een nadere uitleg van één of meer artikelen van het Kinderrechtenverdrag.

In 2023 heeft het Kinderrechtencomité General Comment 26 gelanceerd. Belangrijkste boodschap:

Kinderen hebben recht op een schone, gezonde en duurzame omgeving. Zo'n omgeving is nodig om alle kinderrechten te waarborgen. Het is daarom belangrijk dat kinderen toegang hebben tot schone lucht/water en omgeving, gezonde ecosystemen en biodiversiteit, een veilig klimaat en gezond voedsel.

Wat moeten overheden doen?

- Het beschermen van kinderrechten tegen onmiddellijke en toekomstige milieuschade.
- Bijzondere aandacht voor kinderen in kansarme situaties.
- De mening van kinderen moet in overweging worden genomen bij de besluitvorming op milieugebied. Daarnaast is milieueducatie essentieel.

AANBEVELINGEN VN-KINDERRECHTENCOMITÉ

- Elke vijf jaar brengt het VN-Kinderrechtencomité aanbevelingen uit om de naleving van kinderrechten te verbeteren.
- In 2022 voor het eerst specifiek aandacht voor klimaatverandering (voor Nederland).

Aanbevelingen:

1. Verminder CO2-uitstoot.
2. Neem effectieve maatregelen op klimaatmitigatie en -adaptatie, met een speciale focus op de stijgende zeespiegel in Caribisch gebied.
3. Evalueer en beoordeel klimaat-relevante sectoren zoals luchtvaart en transport vanuit het kinderrechtenperspectief.
4. Bevorder het bewustzijn van kinderen over hun recht op hoogst haalbare standaard van gezondheid, bijvoorbeeld d.m.v. klimaateducatie op scholen.

JONGERENPARTICIPATIE IN DE PRAKTIJK

Internationaal

- Klacht bij het VN-Kinderrechtencomité door 16 jongeren (2019). Nederland heeft het klachtenprotocol niet geratificeerd.
- Rechtzaak bij het Europese Hof. Zes Portugese jongeren tegen 32 landen (waaronder Nederland).
- **YOUNGO**: jongeren netwerk van het United Nations Framework Convention on Climate Change, die bijdragen aan het vormgeven van intergouvernamenteel klimaatbeleid.

Nederland

- **Jongerenklimaatorganisaties**: Jonge Klimaatbeweging, Milieu Defensie Jong, Youth for Climate
- **Jongerenparticipatie**: "Watt Nou" campagne (Utrecht), Jongerensessies masterclass duurzaamheid (Amsterdam), Gemeentes voor Duurzame Ontwikkeling (GDO)

UITWISSELING

1. Stel jezelf voor. Wie ben je? Wat doe je? Wat is jouw affiniteit met klimaatverandering?
2. Hoe kan het VN-Kinderrechtenverdrag jou helpen in jouw werk als onderwijzer, activist, beleidsmaker, onderzoeker, etc.?
3. Wat is er nodig om kinderen en jongeren een hoopvol perspectief te bieden?

AFSLUITING

unicef | for every child

HEEFT U VRAGEN OF SUGGESTIES?

NEEM CONTACT OP VIA EMAIL: JKRUIP@UNICEF.NL

DE SLIDES WORDEN GEDEELD